

Sygn. akt VI ACa 17/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Małgorzata Kuracka

Sędzia SA – Krzysztof Tucharz

Sędzia SA – Aldona Wapińska (spr.)

Protokolant: – sekretarz sądowy Paulina Czajka

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2017 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) spółka z o.o. w W.

przeciwko H. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 8 października 2014 r.

sygn. akt XXV C 929/11

uchyla zaskarżony wyrok znosząc postępowanie przed Sądem Okręgowym w Warszawie poczynając od rozprawy w dniu 30 kwietnia 2014 r. i przekazuje sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania, pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w instancji odwoławczej.

VI ACa 17/16

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z o.o. w W. pozwem z dnia 1 marca 2010 roku skierowanym przeciwko pozwanym H. W. oraz R. Z., wnosił o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla, że pozwani mają solidarnie zapłacić na rzecz powoda kwotę 507.600,47 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 499.331,47 zł od dnia 25 lutego 2010 roku do dnia zapłaty i od kwoty 8.269 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto powód wnosił o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Do pozwu dołączono m.in. weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową wystawioną przez pozwaną H. W., poręczony przez pozwanego R. Z., wypełniony przez powoda na kwotę 507.600,47 zł, płatny 24 lutego 2010 r.

W uzasadnieniu pozwu powód wywodził, że weksel został wypełniony wobec niewywiązania się przez pozwaną z umowy factoringu – finansowanie dostaw nr (...). Powód świadczył usługi na zasadach przewidzianych w regulaminie. Na kwotę 507.600,47 zł składa się kwota 499.331,47 zł tytułem należności z 16 faktur i rachunków wskazanych w treści pozwu, wystawionych w lipcu i sierpniu 2009 r. oraz naliczone od tej kwoty odsetki ustawowe w kwocie 8.269 zł od daty wymagalności faktury do dnia płatności weksla. Dla zabezpieczenia płatności na świadczone przez powoda usługi

pozwana złożyła do dyspozycji powoda weksel in blanco. Pomimo wezwania do zapłaty i wykupu weksla, pozwani nie wykupili weksla.

W dniu 11 marca 2010 roku Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XXV Nc 49/10 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, nakazując pozwanym H. W. i R. Z. zapłatę kwoty wskazanej w pozwie wraz z kosztami procesu.

Na wniosek powoda postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2010 r. Sąd Okręgowy w Warszawie sprostował omyłkę w powyższym nakazie zapłaty i określił nazwisko pozwanego, jako R. Z., zamiast Z.. Nadto uzupełnił w punkcie 2 postanowienia nakaz zapłaty z 11 marca 2010 r. orzekając, iż co do zasadzonej nakazem zapłaty kwoty pozwani odpowiadają solidarnie. Powyższy nakaz zapłaty oraz postanowienie z dnia 1 kwietnia 2010 r. zostały następnie sprostowane postanowieniem z dnia 27 grudnia 2010 r. w zakresie błędnie określonej słownie zasadzonej kwoty 499.331,47 zł.

Pozwana H. W. wniosła zarzuty od ww. nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu zarzutów podniosła zarzut niewłaściwości miejscowej sądu. Ponadto wskazała, iż na podstawie treści żądania wskazanego przez stronę powodową w petitum pozwu, w oparciu o przedstawiony dowód w postaci weksla, nie mógł być wydany nakaz zapłaty, co winno skutkować jego uchyleniem. Pozwana przyznała, że zawarła z powódką umowę factoringu – finansowanie dostaw nr (...) oraz że wystawiła weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową. Zarzuciła jednak, iż strona powodowa przedstawiła weksel wypełniony w sposób inny, niż sprecyzowany w żądaniu pozwu. Wywodziła z tego, iż na podstawie tak wypełnionego weksla na sumę 507.600,47 zł nie mogła dochodzić kwoty oznaczonej jako 499.331,47 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 lutego 2010 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 8.269 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Zdaniem pozwanej, żądanie pozwu, mimo iż odpowiada sumie wekslowej, to nie odpowiada oznaczeniu kwoty wekslowej, na który opiewa weksel własny in blanco. Zarzuciła też, iż strona powodowa nie zawnioskowała o wydanie nakazu zapłaty w oparciu jakiegokolwiek inny dokument. Stąd, zadaniem pozwanej, nakaz zapłaty nie powinien być wydany, co w konsekwencji powinno skutkować uchyleniem nakazu zapłaty.

Na skutek zażalenia pozwanej Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z dnia 14 września 2012 r. w sprawie VI ACz 1678/12 uchylił pkt. 2 postanowienia z dnia 1 kwietnia 2010 r. w przedmiocie uzupełnienia nakazu zapłaty. Sąd ten wskazał, iż dopuszczalne jest, na podstawie art. 353² k.p.c., uzupełnienie nakazu zapłaty w trybie art. 351 k.p.c. Powyższe winno jednak nastąpić w formie nakazu zapłaty, a nie jak błędnie uczynił Sąd I instancji w formie postanowienia.

Dnia 8 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy wydał uzupełniający nakaz zapłaty postępowaniu nakazowym, określając, iż zasadzone nakazem zapłaty z dnia 11 marca 2010 roku kwoty pozwani mają zapłacić solidarnie.

Pozwana H. W. wniosła zarzutu od ww. nakazu uzupełniającego. Wniosła o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie wniosku o uzupełnienie nakazu. Nadto wносиła o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Zarzuciła, iż uzupełnienie nakazu zapłaty powinno nastąpić na rozprawie, a nie na posiedzeniu niejawnym, nadto nakaz nie zawierał w swej treści sformułowania „nakaz uzupełniający”. Brak tego skutkuje występowaniem 2 nakazów zapłaty o różnych rozstrzygnięciach, co również jest niedopuszczalne. Argumentowała także, iż brak jest przesłanek do zastosowania art. 351 k.p.c. Zdaniem pozwanej Sąd wydając pierwszy nakaz zapłaty orzekł o całości żądania strony powodowej.

W piśmie z dnia 27.06.2011 r. powód uściślił osobę drugiego pozwanego, jako R. Z..

Postanowieniem z dnia 8 maja 2014 r. Sąd z urzędu sprostował oczywiste omyłki pisarskie w nakazie zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 11 marca 2010 roku wydanym w sprawie XXV Nc 49/10, w komparycji postanowienia z dnia 1 kwietnia 2010 roku wydanego w sprawie XXV Nc 49/10, w komparycji postanowienia z dnia 27 grudnia 2010 roku wydanego w sprawie XXV Nc 49/10 oraz w uzupełniającym nakazie zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 8

listopada 2012 roku wydanym w sprawie XXV 929/11, w ten sposób, że każdorazowo w miejsce nazwiska pozwanego (...) wpisał prawidłowo w odpowiedniej formie gramatycznej (...). Ponadto ponownie doręczył odpis nakazu zapłaty z dnia 11.03.2010 r., odpis nakazu uzupełniającego z 08.11.2012 r., odpis postanowienia z dnia 1 kwietnia 2010 roku, odpis postanowienia z 27 grudnia 2010 roku, odpis pisma z dnia 27.06.2011 r. pozwanemu R. Z. z pouczeniem o zarzutach. Sąd w tym zakresie podzielił pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 22 czerwca 2006 r. (CSK 139/06, LEX nr 196953), iż powód, na którym ciąży obowiązek oznaczenia strony pozwanej, może uściślić jej oznaczenie, jeżeli nie prowadzi ono do naruszenia tożsamości stron, a mylne oznaczenie w pozwie strony pozwanej nie daje samo przez się podstawy do odrzucenia pozwu, gdy z przebiegu procesu widoczne jest, kogo powód miał właściwie zamiar pozwać.

Zażalenie pozwanej na powyższe postanowienie zostało odrzucone przez Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z dnia 09.04.2015 r.

W odpowiedzi na zarzuty powód w piśmie z dnia 12 sierpnia 2013 roku podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko. Wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w całości w mocy. Wskazał, iż należności dochodzi na podstawie weksła wystawionego przez pozwaną H. W., zaś pozwana nie zakwestionowała stosunku podstawowego, na podstawie którego został wypełniony weksel. Zarzuty pozwanej dotyczą wyłącznie stosunku wekslowego. Zdaniem powoda pozwana nie uzasadniła, na czym miałyby polegać wadliwe wypełnienie weksła. Powód zgodnie z porozumieniem wypełnił weksel na kwotę 507.600,47 zł, na którą składa się 499.331,47 zł tytułem należności z faktur i rachunków wskazanych w treści pozwu oraz naliczone od tej kwoty odsetki ustawowe kwocie 8.269 zł od daty wymagalności faktur do dnia płatności weksła.

Wyrokiem z dnia 8 października 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie utrzymał w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym z dnia 11.03.2010 roku w sprawie XXV Nc 49/10 oraz uzupełniający nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 08.11.2012 roku, w stosunku do H. W.. Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego były następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W dniu 30 grudnia 2008 roku (...) Spółka z o.o. w W. (...) zawarła z H. W. (Odbiorcą), prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą (...) umowę factoringu – finansowanie dostaw nr (...). Na podstawie tej umowy powódka zobowiązała się w sposób stały do świadczenia na rzecz pozwanej, jako odbiorcy usług factoringu - finansowanie dostaw na zasadach określonych w Regulaminie świadczenia usług factoringu – finansowanie dostaw oraz finansowanie dostaw zagranicznych (dalej Regulamin). Zgodnie z par. 2 Regulaminu (...) zobowiązywał się do finansowania obrotu handlowego pomiędzy Odbiorcą a Dostawcami poprzez zapłatę wierzytelności przysługujących Dostawcom od Odbiorcy. (...) dokonywał zapłaty nieprzeterminowanych wierzytelności przysługujących dostawcom od Odbiorcy. Poprzez zapłatę wierzytelności (...) nabywał wierzytelności do wysokości dokonanej zapłaty zgodnie z art. 518 par. 1 ust. 3 k.c. Odbiorca wyraził zgodę na wstąpienie (...) w prawa wierzyciela. Wszelkie płatności na rzecz (...) miały być dokonywane na wskazany w umowie rachunek bankowy.

Za świadczenie usług factoringu powódka miała prawo pobierać prowizje, opłaty i odsetki, zgodnie z (...) Spółka z o.o. w W., w szczególności zawartymi w par. 3 Umowy, powiększone o podatek od towarów i usług VAT według obowiązujących stawek. Umowa została zwarta na czas nieokreślony. Limit kredytowy dla pozwanej (Odbiorcy) został ustalony na kwotę 500.000 zł. Maksymalny termin wymagalności wierzytelności akceptowanych do zapłaty został określony na 180 dni, a termin spłaty na 60 dni. Prowizja za przyznanie lub zwiększenie limitu kredytowego została określona na 1%, zaś prowizja od nabytych wierzytelności na 0,60% wartości faktury brutto. Minimalną dwumiesięczną prowizję od nabytych wierzytelności strony określiły na kwotę 2.000 zł. Opłata administracyjna wyniosła 400 zł. Strony ustaliły wysokość odsetek od wykorzystywanych środków, obliczając je według stawki WIBOR IM powiększonej o marżę w wysokości 2,50 punktów procentowych. Mocą umowy strony ponadto ustaliły, iż powódka nabywa wierzytelności pozwanej w momencie dokonania zapłaty za wierzytelność wystawioną przez dostawców, że opłata administracyjna pobierana jest ostatniego dnia roboczego każdego miesiąca, poczynając od miesiąca zawarcia umowy. Z tytułu należnych prowizji, opłat i odsetek zgodnie z par. 15 ust. 2 Regulaminu powódka miała prawo wystawić pozwanej faktury w terminie 7 dni kalendarzowych od końca miesiąca z datą wystawienia faktury na koniec

miesiąca kalendarzowego. Faktura miała zawierać wszystkie prowizje, opłaty i odsetki naliczone w danym miesiącu. Odbiorca upoważnił (...) do wystawiania faktur VAT z tytułu należnych prowizji, opłat i odsetek, bez podpisu Odbiorcy. Do wszystkich prowizji, opłat i odsetek miał być doliczony podatek VAT. Faktury te Odbiorca zobowiązany był uregulować na rachunek (...) w terminie 15 kalendarzowych dni od daty wystawienia faktury. Za opóźnienie w spłacie przewidziano odsetki ustawowe. Prowizje za usługi factoringu, opłaty i odsetki zostały określone w Taryfie Opłat i Prowizji .

Celem zabezpieczenia wierzytelności powoda wynikającej z płatności za usługi świadczone przez powoda na podstawie umowy factoringu, pozwana H. W. wystawiła na rzecz powoda weksel in blanco, którego sposób wypełnienia określony został w deklaracji wekslowej z dnia 05 stycznia 2009 r. Weksel został poręczony na jego odwrocie przez R. Z.. Zgodnie z deklaracją wekslową powódka miała prawo wypełnić weksel na sumę odpowiadającą wysokości zobowiązań pozwanej wobec powódki z tytułu zawartej umowy wraz z należnościami ubocznymi, a w szczególności odsetkami, w przypadku niewykonania przez pozwaną w terminie któregośkolwiek z zobowiązań wobec powódki. Wskazano w treści deklaracji, iż dla ustalenia wysokości roszczeń wobec pozwanej właściwe będą księgi handlowe (...) Sp. z o.o., jako jedyne miarodajne dokumenty, których moc dowodową pozwana uznała. Pozwana upoważniła powódkę do opatrzenia powyższego weksla datą płatności i miejscem płatności według jego uznania przy powiadomieniu o tym listem poleconym oraz do opatrzenia weksla klauzulą „bez protestu”. Pozwana podała adres ul. (...) w Ś., na który list ten powinien być wysłany na 7 dni przed terminem płatności wskazanym w wekslu. (...) Spółka z o.o. w W. miało prawo także wypełnić weksel we wszystkich tych wypadkach, gdy służy mu prawo ściągnięcia jego wierzytelności przed nadejściem terminu płatności, na sumę odpowiadającą zaległemu zadłużeniu.

R. Z. (PESEL (...)) oświadczył w deklaracji wekslowej z dnia 05.01.2009 r., iż poręcza za zobowiązania wekslowe pozwanej. Przyjął do wiadomości, iż pozwana upoważnia powódkę do wypełnienia weksla w każdym czasie w przypadku niedotrzymania zobowiązań klienta wobec powódki wynikających z umowy factoringu – finansowanie dostaw nr (...) z dnia 30 grudnia 2008 r. na sumy odpowiadające aktualnym roszczeniom powódki, które są zgodne z księgami handlowymi (...) Sp. z o.o. i obejmują kwotę wierzytelności głównej wraz z odsetkami i innymi kosztami na dzień przedstawienia weksla do zapłaty. Przyjął także do wiadomości, iż powódka może opatrzyć weksel datą płatności według własnego uznania, zawiadamiając go o tym każdorazowo listem poleconym, wysłanym najpóźniej 7 dni przed terminem płatności do wystawcy i poręczyciela wekslowego. R. Z. wskazał w deklaracji swój adres, jako ul. (...), (...)- (...) Ś..

W dniu 18 lutego 2009 r. powódka zawarła z pozwaną Aneks nr (...) do umowy z dnia 30.12.2008 r., w którym strony zmieniły numer rachunku bankowego pozwanej, do którego pozwana udzieliła powódce nieodwołalnego pełnomocnictwa.

Pozwana upoważniła prócz swojej osoby także B. K. do składania w jej imieniu oświadczeń woli i wiedzy w związku z wykonywaniem przedmiotowej umowy.

Powódka zapłaciła dostawcom pozwanej należności według wystawionych przez dostawców 11 faktur w lipcu i sierpniu 2009 r.”

- z dnia 08.07.2009 r. na kwotę 73.997,88 zł, płatną do dnia 06.10.2009 r.;

- z dnia 04.08.2009 r. na kwotę 47.654,96 zł, płatną do dnia 06.10.2009 r.;

- z dnia 04.08.2009 r. na kwotę 47.654,96 zł, płatną do dnia 06.10.2009 r.;

- z dnia 31.08.2009 r. na kwotę 41.763,38 zł, płatną do dnia 03.11.2009 r.;

- z dnia 31.08.2009 r. na kwotę 41.763,38 zł, płatną do dnia 03.11.2009 r.;

- z dnia 31.08.2009 r. na kwotę 51.350,53 zł, płatną do dnia 06.11.2009 r.;

- z dnia 10.08.2009 r. na kwotę 42.554,82 zł, płatną do dnia 09.11.2009 r.;
- z dnia 17.08.2009 r. na kwotę 10.061,34 zł, płatną do dnia 16.11.2009 r.;
- z dnia 26.08.2009 r. na kwotę 48.955,37 zł, płatną do dnia 24.11.2009 r.;
- z dnia 27.08.2009 r. na kwotę 46.972,44 zł, płatną do dnia 24.11.2009 r.;
- z dnia 31.08.2009 r. na kwotę 46.602,41 zł, płatną do dnia 27.11.2009 r.;

Pozwana nie zwróciła powyższych należności powódce.

Ponadto powódka z tytułu świadczonych usług factoringu wystawiła przeciwko pozwanej faktury tytułem odsetek za opóźnienie:

- dnia 30.09.2009 r. na kwotę 81,70 zł nr (...), płatną do 14.10.2009 r.
- dnia 30.10.2009 r. na kwotę 1.567,84 zł nr (...), płatną do 16.11.2009r.
- dnia 30.11.2009 r. na kwotę 3.792 zł nr (...), płatną do 14.12.2009 r.
- dnia 30.11.2009 r. na kwotę 853,16 zł nr (...), płatną do 14.12.2009 r. ;
- dnia 30.10.2009 r. na kwotę 2.502,90 zł nr (...), płatną do 14.12.2009 r.

Pismami z dnia 17 lutego 2010 roku powódka zawiadomiła pozwaną oraz R. Z. o wypełnieniu weksla in blanco wystawionego przez pozwaną i poręczonego przez pozwanego ze wskazaniem daty płatności, wzywając jednocześnie do zapłaty należności z weksla i wykupu weksla w dniu 24 lutego 2010 r. Weksel opatrzone klauzulą „bez protestu”, datę płatności oznaczono na dzień 10 marca 2013 roku. Weksel został wypełniony na sumę wekslową 507.600,47 zł. W treści pisma wskazano, iż na powyższą kwotę składa się kwota 499.331,47 zł, co odpowiada zadłużeniu pozwanej z tytułu umowy factoringowej, objętych fakturami i rachunkami wskazanymi w treści pisma oraz skapitalizowane odsetki za opóźnienie w kwocie 8.269 zł. Pisma te zostały wysłane 17 lutego 2010 roku.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne, a także na podstawie dokumentów prywatnych, w tym na podstawie załączonego do pozwu ważnego weksla. Załączone do akt sprawy kopie dokumentów związanych z łączącym strony stosunkiem umownym nie były kwestionowane przez stronę pozwaną. Pozwana przyznała, że zawarła z powódką umowę factoringu – finansowanie dostaw nr (...) oraz że wystawiła weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową. W konsekwencji Sąd przyjął fakty z nich wynikające za bezsporne i niekwestionowane.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo w stosunku do pozwanej H. W. zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż stosownie do art. 486 k.p.c. można żądać wydania nakazu zapłaty na podstawie weksla, którego prawdziwość nie nasuwa wątpliwości. Powódka wywodziła swoje roszczenie z weksla in blanco, wypełnionego wobec niewywiązania się przez pozwaną z umowy factoringu. Zgodnie z deklaracją wekslową powódka została upoważniona przez H. W. do wypełnienia weksla in blanco na sumę odpowiadającą wysokości zobowiązań pozwanej wobec powódki z tytułu zawartej umowy factoringu – finansowanie dostaw nr (...) wraz z należnościami ubocznymi, a w szczególności odsetkami, w przypadku niewykonania przez pozwaną w terminie któregokolwiek z zobowiązań wobec powódki. Pozwana upoważniła powódkę do opatrzenia powyższego weksla datą płatności i miejscem płatności według jej uznania przy powiadomieniu o tym listem poleconym oraz do opatrzenia weksla klauzulą „bez protestu”. Pozwana podała adres ul. (...) w Ś. na który, list ten został wysłany na 7 dni przed terminem płatności wskazanym w wekslu. Powódka przedstawiła wypełniony w dniu 17 lutego 2010 r. weksel na kwotę 507.600,47 zł z datą płatności 24 lutego 2010 r., który Sąd ocenił za ważny.

Sąd pierwszej instancji wskazał na przepisy dotyczące weksla własny (art. 101-104 prawa wekslowego), podnosząc, iż w obrocie najczęściej występują weksle własne, które pełnią funkcję gwarancyjną. Są to jednocześnie tzw. weksle in blanco (niezupelne). Zawierają one najczęściej tylko i wyłącznie podpis dłużnika i jest do nich dołączona deklaracja wekslowa, która precyzuje kiedy wierzyciel jest upoważniony do uzupełnienia weksla i w jaki sposób może to uczynić. Weksel niezupelny (inaczej niż weksel zupelny) nie wyraża zobowiązania abstrakcyjnego. Ma on charakter kauzalny, gdyż jego podstawa prawna wynika z treści deklaracji wekslowej. Funkcja gwarancyjna takiego weksla polega na tym, że w przypadku gdy dłużnik nie wywiąże się ze swojego zobowiązania (dojdzie do jego niewykonania lub nienależytego wykonania), wierzyciel wypełni weksel na kwotę równą wysokości poniesionej z tego tytułu szkody i - w razie gdy dłużnik nie zapłaci należności wynikającej z przedłożonego weksla - będzie mógł wystąpić do sądu o wydanie nakazu zapłaty z weksla (por. wyr. SN z 9.9.2010 r., I CSK 641/09, OSNC 2011, Nr B, poz. 35). Wręczenie weksla niezupelnego stwarza domniemanie faktyczne, że posiadacz tego weksla jest upoważniony do wypełnienia go w zakresie, w jakim jest on niepełny, także datą wystawienia (por. wyr. SA w Poznaniu z 22.12.2005 r., I ACA 655/05, OSA 2006, Nr 4, poz. 14).

Sąd pierwszej instancji przypomniał, iż strona, która występuje w postępowaniu nakazowym z powództwem o zapłatę opartym na twierdzeniu, że dochodzone roszczenie przysługuje jej od pozwanego na podstawie podpisanego przez niego weksla, powinna do pozwu dołączyć poświadczający to weksel, co powódka uczyniła. Rzeczą pozwanej było natomiast wykazanie bezzasadności tak uzasadnionego żądania.

Sąd Okręgowy zauważył, iż pozwana nie odwoływała się do stosunku podstawowego, zaś sąd rozpoznający zarzuty od nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla może uwzględnić stosunek zobowiązaniowy, w związku z którym weksel został wystawiony, ale nie ma obowiązku działania w tym zakresie z urzędu. Może to uczynić wówczas, gdy strona zainteresowana przeniesieniem sporu na taką płaszczyznę podejmie stosowne czynności (por. wyr. SN z 10.4.2002 r., IV CKN 948/00, Legalis). W konsekwencji Sąd pierwszej instancji powołał się na stosunek zobowiązaniowy w takim jedynie zakresie, w jakim uczyniła to powódka w pozwie i załączonych kopiach dokumentów.

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż pozwana zarzuciła jedynie, iż na podstawie weksla wypełnionego na sumę 507.600,47 zł, powódka nie mogła dochodzić kwoty oznaczonej jako 499.331,47 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 lutego 2010 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 8.269 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Zadaniem pozwanej nakaz zapłaty nie powinien być wydany, powyższe zaś skutkować winno uchynieniem nakazu zapłaty.

W ocenie Sądu pierwszej instancji zarzut ten nie zasługiwał na uwzględnienie, bowiem żądanie pozwu odpowiada sumie wekslowej wskazanej w treści weksla 507.600,47 zł. Zgodnie z treścią weksla powód mógł dochodzić odsetek ustawowych od całej kwoty 507.600,47 zł od dnia 25 lutego 2010 r. do dnia zapłaty. Na podstawie tegoż weksla powód mógł także dochodzić odsetek ustawowych od kwoty niższej i od daty późniejszej, aniżeli miał możliwość na podstawie treści weksla. Żądanie zatem zasądzenia kwoty 507.600,47 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 499.331,47 zł od dnia 25 lutego 2010 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 8.269 zł (tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych od dnia wymagalności do dnia płatności weksla) od dnia wniesienia pozwu tj. 1 marca 2010 r. do dnia zapłaty, było możliwe na podstawie załączonego do pozwu weksla.

Za niezasadny Sąd pierwszej instancji uznał także drugi zarzut pozwanej, iż uzupełnienie nakazu zapłaty w przedmiocie solidarnej odpowiedzialności pozwanych powinno nastąpić na rozprawie, a nie na posiedzeniu niejawnym, oraz, że nakaz w postępowaniu nakazowym wydany w dniu 8 listopada 2012 r. (k. 329) nie zawierał w swej treści sformułowania „nakaz uzupełniający”. Brak tego zaś skutkowało występowaniem 2 nakazów zapłaty o różnych rozstrzygnięciach, co zdaniem pozwanej jest niedopuszczalne. Pozwana argumentowała także, iż brak było przesłanek do zastosowania art. 351 k.p.c., ponieważ Sąd wydając pierwszy nakaz zapłaty orzekł o całości żądania strony powodowej. Sąd Okręgowy w tym zakresie podzielił pogląd Sądu Apelacyjnego w Warszawie wyrażony w uzasadnieniu postanowienia z dnia 14 września 2012 r. wydanego w sprawie VI ACz 1678/12, iż dopuszczalne jest, na podstawie art. 353² k.p.c., uzupełnienie nakazu zapłaty w trybie art. 351 k.p.c. Zdaniem tego Sądu nie można przyjąć

interpretacji strony pozwanej, iż brak sformułowania „nakaz uzupełniający” w nakazie z 08.11.2012 r. powoduje istnienie 2 nakazów zapłaty o różnych rozstrzygnięciach. Z treści powyższego nakazu wyraźnie wynika, iż jest on nakazem uzupełniającym nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 11 marca 2010 r. wydany w sprawie XXV Nc 49/10. Nie stanowi on zatem samoistnego rozstrzygnięcia w sprawie, ale ściśle jest powiązany z nakazem zapłaty z dnia 11 marca 2010 r.

Sąd Okręgowy zauważył, iż zgodnie z art. 353² k.p.c. do nakazów zapłaty stosuje się odpowiednio przepisy o wyrokach, jeśli kodeks nie stanowi inaczej. Art. 484¹ par. 3 k.p.c. jest przepisem szczególnym, zgodnie z którym rozpoznanie sprawy w postępowaniu nakazowym następuje na posiedzeniu niejawnym. W konsekwencji wydanie nakazu uzupełniającego powinno również nastąpić, na posiedzeniu niejawnym.

Zasądzając nakazem uzupełniającym wskazaną wyżej kwotę od pozwanej solidarnie z pozwanym R. Z., Sąd pierwszej instancji miał na uwadze udzielone przez tego pozwanego poręczenie wekslowe. Zgodnie z art. 30 prawa wekslowego zapłatę wekslu można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Pozwany uczynił na odwrocie weksla wystawionego przez H. W., adnotację „poręczam” i podpisał się na odwrocie weksla imieniem i nazwiskiem (...) (art. 31 prawa wekslowego). W konsekwencji, z art. 32 prawa wekslowego wynika, iż poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył.

W konsekwencji zarzuty pozwanej okazały się niezasadne i na podstawie art. 496 k.p.c. Sąd Okręgowy wydał wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości utrzymał w mocy, wobec pozwanej H. W.. O kosztach procesu w nakazie zapłaty Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty powoda składała się opłata od pozwu 6.346 zł, koszty zastępstwa procesowego 7.200 zł od wskazanej w pozwie wartości przedmiotu sporu i opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w całości zaskarżyła apelacją pozwana H. W., zarzucając, że na podstawie treści żądania wskazanego przez powódkę w petitum pozwu, w oparciu o przedstawiony dowód w postaci weksla, nie mógł zostać wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, co winno skutkować jego uchyleniem. Powódka domagała się bowiem, ażeby sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym i orzekł nim, żeby pozwani zapłacili powódce solidarnie kwotę 507.600,47 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 499.331,47 zł od dnia 25 lutego 2010 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 8.269,00 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Podstawą żądania powódki a zarazem dowodem istnienia roszczenia i uzasadnieniem dla wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym był dołączony do pozwu weksel, z kwotą wekslową w wysokości 507.600,47 zł z terminem płatności oznaczonym na dzień 24.02.2010 r. Mimo więc, że żądanie pozwu odpowiada wartości ujawnionej na wekslu, to nie odpowiada oznaczeniu kwoty wekslowej i terminowi płatności, na którą opiewa weksel własny in blanco. Tym samym – zdaniem apelującej – na podstawie załączonego do pozwu weksla nie było możliwości wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Biorąc zaś pod uwagę, iż powódka nie wniosła o wydanie nakazu zapłaty w oparciu o jakikolwiek inny dokument, a dodatkowo świadomie skierowała pozew do rozpoznania w postępowaniu nakazowym z weksla, zaskarżony nakaz zapłaty nie powinien zostać w ogóle wydany.

Dodatkowo apelująca zarzuciła, że nakaz zapłaty z dnia 08.11.2012 r. wydany w przedmiocie uzupełnienia wcześniej już wydanego nakazu zapłaty (z dnia 11.03.2010 r.) winien zawierać w nagłówku oznaczenie „nakaz uzupełniający”, zaś brak takiego oznaczenia skutkuje występowaniem w tej sprawie dwóch nakazów zapłaty o różnych rozstrzygnięciach, co również jest niedopuszczalne.

Wskazując na powyższe apelująca wносиła o zmianę wyroku poprzez uchylenie nakazu zapłaty z dnia 11.03.2010 r. oraz nakazu zapłaty z dnia 08.11.2012 r. i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa

adwokackiego za obie instancje wg norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wnosił o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Na rozprawie apelacyjnej pozwana zgłosiła dodatkowo zarzut nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji w związku z naruszeniem art. 379 pkt 2 i 5 k.p.c. i wносиła o uchylenie zaskarżonego wyrok, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja podlegała uwzględnieniu z uwagi na słuszność zarzutu nieważności postępowania.

Zgodnie bowiem z przepisem art. 379 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi m.in. jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej, organu powołanego do jej reprezentowania lub przedstawiciela ustawowego, albo gdy pełnomocnik strony nie był należycie umocowany (pkt 2), bądź jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw (pkt. 5).

W sprawie niniejszej pozwana była reprezentowana przez adwokata A. M. (pełnomocnictwo – k. 90), który udzielił dalszego pełnomocnictwa adwokatowi R. K. (k. 140). Poczynając jednak od dnia 20 kwietnia 2012 r. korespondencja przeznaczona dla pełnomocnika pozwanej wysyłana była na imię i nazwisko J. M., prowadzącego praktykę w Kancelarii Adwokackiej pod tym samym adresem, co adwokat A. M. (k. 286 – 287). Pomimo dokonywania przez Sąd pierwszej instancji błędnych doręczeń – na imię i nazwisko J. M. zamiast do rąk adwokata A. M. – pozwana terminowo składała wnioski i środki zaskarżenia, podpisując je własnym nazwiskiem. Taka sytuacja trwała do rozprawy w dniu 30 kwietnia 2014 r., o której powiadomienie przesłano na nazwisko adwokata J. M. (k. 429) i na której to rozprawie stawił się ten adwokat jako pełnomocnik pozwanej, zaś Sąd pierwszej instancji uznał, iż jest on ustanowionym pełnomocnikiem pozwanej i nie zażądał od niego wykazania umocowania do działania w sprawie w jej imieniu (k.436). Analogiczna sytuacja miała miejsce w odniesieniu do rozprawy w dniu 8 października 2014 r., po zamknięciu której został wydany wyrok (k. 458, k. 480).

W ocenie Sądu Apelacyjnego przesłanie zawiadomienia o rozprawie adwokatowi, który nie złożył pełnomocnictwa do reprezentowania strony i dopuszczenie go do czynności w trakcie rozprawy wyczerpuje przesłankę nieważności postępowania wynikającą zarówno z art. 379 pkt 2 k.p.c. (nienależyte umocowanie pełnomocnika strony), jak i z pkt 5 (pozbawienie strony możliwości obrony jej praw) , bowiem należycie umocowany pełnomocnik nie był powiadomiony o terminie rozprawy i nie mógł bronić stanowiska strony w sposób skuteczny. Z tych przyczyn - zgodnie z art. 386 § 2 k.p.c. – wyrok Sądu pierwszej instancji podlegał uchyleniu, zaś postępowanie w zakresie dotkniętym nieważnością należało znieść.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd pierwszej instancji przeprowadzi postępowanie w sprawie w sposób niewadliwy i na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego dokona ustaleń faktycznych, które oceni w świetle przepisów prawa wekslowego – pod kątem zarzutów podniesionych przez pozwaną w zarzutach od nakazu zapłaty.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny – na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. w zw. z art. 108 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.